

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl samosoudkyně Mgr. Terezou Jachura Maříkovou ve věci

žalobce: **J. Š.** narozený **[redacted]**
bytem **[redacted]**
zastoupený advokátem Mgr. Janem Dáňou
sídlem Václavské náměstí 837/11, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Pojišťovna Patricie a.s.**, IČO 61859869
sídlem Spálená 75/16, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Robertem Němcem, LL.M.
sídlem Jáchymova 2/26, 110 00 Praha 1

o žalobě podle ustanovení podle ustanovení § 244 a násl. o.s.ř.

t a k t o :

- I. Žaloba s návrhem, aby žalovaný byl povinen zaplatit žalobci částku ve výši 157 117 Kč s příslušenstvím, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal po žalovaném zaplacení v záhlaví uvedené částky, jakožto bezdůvodného obohacení. Podanou žalobu opřel o ustanovení části páté zákona číslo 99/1963 Sb. občanského soudního řádu, neboť je přesvědčen, že byl na svých právech dotčen nálezem finančního arbitra ze dne 3.9.2018, čj. **[redacted]**

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, které byly rozhodnutím finančního arbitra o námitkách ze dne 8.10.2018, čj. [REDAKCE] zamítnuty a napadený nález byl potvrzen. Žalobce stručně vylíčil průběh řízení před finančním arbitrem, kdy se návrhem na zahájení řízení dne 28.6.2017 domáhal vyslovení platnosti pojistné smlouvy o investičním životním pojištění Clever invest č. [REDAKCE] z důvodu nesjednání pojištění. Pojistná smlouva podle názoru žalobce je neplatná, kdy neplatnost pojistné smlouvy spatřuje v tom, že nesjednává pojištění, když pojistník zaplatí pojistné ve výši 10 000 Kč a v případě jeho smrti při nulovém zhodnocení a nulové ztrátě obdrží oprávněná osoba o pouhé 2 000 Kč více, než činilo pojistné. V tomto případě by převzetí pojistného rizika bylo tak zanedbatelné, že by o pojištění v materiálním smyslu vůbec nešlo. S ohledem na to, že žalovaný nepřebírá riziko ani v malé části 2 000 Kč, nemůže tedy reálně jít o pojištění. Pro investiční životní pojištění, jaké je sjednáno pojistnou smlouvou, je charakteristické, že výše pojistného plnění závisí na výnosech z investování pojistného, přičemž investiční riziko nese pojistník. Investiční životní pojištění lze tedy popsat jako spojení rizikového životního pojištění a investování. Investiční životní pojištění musí být skutečným pojištěním, tj. pojistná funkce nesmí být potlačena natolik, aby již o pojištění nešlo. V případě, kdy v pojistné smlouvě není sjednáno smysluplné pojistné plnění, nelze dovést ani poskytnutí pojistné ochrany ze strany pojistitele. Na základě pojistné smlouvy se pojistitel nezavazuje vykonávat pojišťovací činnost, ale jinou činnost, v daném případě investiční službu, což odporuje zákonu o pojišťovnictví a obchází zákon o podnikání na kapitálovém trhu. Finanční arbitr se ve svém nálezu z úřední povinnosti také zabýval otázkou platnosti ujednání o poplatcích a rizikovém pojištění, kdy konstatoval, že ujednání článku 2.6. odst. 1 a 2.6. odst. 2 VPP, týkající se snižování podílového účtu pojistníka o rizikovém pojistném a správní náklady jsou neplatná z důvodu neurčitosti ve smyslu ustanovení § 37 odst. 1 občanského zákoníku. Žalobce je však přesvědčen, že pokud by smluvní strany sjednaly pojištění v materiálním smyslu, hrálo by ujednání o rizikovém pojistném naopak zcela zásadní roli a v případě jeho neplatnosti by bylo nutné konstatovat, že taková pojistná smlouva je neplatná jako celek. Rizikové pojistné je totiž ta část pojistného, která je ve skutečnosti platbou za poskytnutou pojistnou ochranu. Je zcela zjevné, že výše rizikového pojistného je naprosto marginální ve vztahu k ostatním poplatkům, neboť pojistná smlouva sjednávala pojištění pouze formálně a nikoliv materiálně. Žalobce chtěl zhodnocovat své finanční prostředky, žalovaný nechtěl přebírat pojistné riziko, chtěl pouze pod formou pojistné smlouvy poskytovat investiční službu, kdy investiční riziko nese žalobce. Důsledkem této skutečnosti je, že neplatnost ujednání o rizikovém pojistném se tak jeví jako naprosto nedůležitá, a tato ujednání jsou bez problému oddělitelná. Žalobce má taky za to, že pojistná smlouva je neplatná pro rozpor se zákonem a dobrými mravy, neboť koncipování smluvních ujednání pojistné smlouvy je v rozporu se zásadou poctivosti upravenou v ustanovení § 6 ve spojení s § 3030 o.z. a zásadou rovnosti, upravenou v ustanovení § 2 odst. 2 o.z. Podle názoru žalobce je dostatečně nečitelný, nepřehledný, tzv. princip vytváření počátečních podílových jednotek za účelem stržení poměrně vysokých počátečních nákladů – jde o nepřehlednou a složitě formulovanou konstrukci, kterou průměrný spotřebitel není vůbec schopen rozklíčovat, natož pak odhalit její důsledky pro budoucí pojistné plnění. Dále je pro běžného spotřebitele neodhalitelný skrytý poplatek, vyplývající z rozdílu mezi nákupní a prodejní cenou podílových jednotek a problematické jsou i nespécifikované náklady, související s nákupem a prodejem prostředků, patřících fondu ve smyslu ustanovení § článku 2.2 odst. 1 VPP, o které je snižována hodnota fondu, a poplatek za správu fondu ve smyslu ustanovení téhož článku, který se nachází v jiné části VPP než ostatní poplatky. Lze dovést, že účelem složitosti a netransparentnosti předmětných smluvních ujednání je skrýt nakládání s podílovými jednotkami alokovanými na podílovém účtu tak, aby pojistník neodhalil operace v neprospěch svého budoucího pojistného plnění. Žalobce je tak přesvědčen, že finanční

arbitr neúplně zjistil skutkový stav věci, dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a nepřihlédl k žalobcem tvrzeným skutečnostem. Finanční arbitr také nesprávně posoudil námitku promlčení ze strany žalovaného. Žalobce považuje část nálezu o námitce promlčení za zmatečnou, neboť finanční arbitr z ní nevyvozuje ani pro své rozhodnutí žádné právní závěry. Tato úvaha finančního arbitra je o to bizarnější, že podle názoru finančního arbitra je pojistná smlouva platná a není tedy vůbec jasné, jak mohl finanční arbitr dovodit „prokazatelnou vědomost navrhovatele o důvodnosti neplatnosti pojistné smlouvy.“ Pokud zde není podle názoru finančního arbitra důvod neplatnosti pojistné smlouvy, jak o něm mohl žalobce prokazatelně vědět. Část nálezu, týkající se promlčení, je zmatená z toho důvodu, že finanční arbitr konstatuje, že se nebude zabývat nárokem, pokud je již promlčen, následně konstatuje promlčení nároku v subjektivní i objektivní promlčecí době, avšak v další části nálezu argumentuje, že pojistná smlouva je jako celek v pořádku, tedy že zde žádný nárok z neplatné smlouvy, který by mohl být promlčen, není. Finanční arbitr v rozhodnutí o námitkách směšuje promlčení dvou odlišných nároků, tedy nároku na řádné plnění z důvodu neoprávněně strážných poplatků a nároku na vydání bezdůvodného obohacení z důvodu neplatné smlouvy. U dvou odlišných nároků totiž běží promlčecí doby odlišně, zvláště počátek subjektivních dob bude spočívat na vědomosti jiných skutečností. To finanční arbitr vůbec nebere v úvahu, když jeho právní závěr vyznívá tak, že tím, že žalobce věděl o vzniku bezdůvodného obohacení z důvodu absolutní neplatnosti pojistné smlouvy (nárok 1), je v subjektivní době promlčen nárok na řádné plnění nesnížené o neplacené poplatky (nárok 2). Žalobce je pak v přesvědčení, že jakákoliv námitka promlčení ze strany žalovaného je výkonem práva v rozporu s dobrými mravy.

2. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se neztotožňuje se závěry finančního arbitra v nálezu ze dne 3.9.2018, čj. [REDAKCE] a rozhodnutí o námitkách ze dne 2.11.2018, čj. [REDAKCE] ani s tvrzením žalobce, obsaženým v žalobě. Podle názoru žalovaného tento byl rozhodnutím finančního arbitra dotčen na svých právech, jelikož finanční arbitr při proběhlém řízení neúplně zjistil skutkový stav. S ohledem na tuto skutečnost podal žalovaný dne 7.12.2018 žalobu podle části páté o.s.ř. u zdejšího soudu (vedeno pod sp.zn. [REDAKCE]). Žalovaný předně vznesl námitku promlčení s tím, že pojistná smlouva byla uzavřena dne 1.7.2014, tedy za účinnosti zákona č. 40/1964 občanského zákoníku. Již při uzavření smlouvy měl žalobce k dispozici veškeré relevantní podklady, ze kterých mohl dovodit případnou nevýhodnost či neurčitost pojistné smlouvy a měl tak možnost dovolat se včas údajné neplatnosti. Pro případ dovození neplatnosti pojistné smlouvy, případně některých jejích ujednání z důvodu § 49a obč. zák., pro což podle názoru žalovaného není žádný důvod, je třeba zdůraznit, že by se jednalo o případ relativní neplatnosti právního úkonu ve smyslu § 40a obč. zák. Právo dovolat se relativní neplatnosti se promlčuje, a to v tříleté promlčecí lhůtě. Tato tříletá promlčecí lhůta začne běžet od okamžiku, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. Je-li po uplynutí promlčecí lhůty vznesena námitka promlčení, nelze se jí s úspěchem neplatnosti právního úkonu dovolat. I když takový právní úkon trpí vadou, je na něj třeba hledět jako na definitivně platný právní úkon. Promlčecí lhůta začala běžet dnem následujícím po dni uzavření pojistné smlouvy. Vzhledem k tomu, že žalobce se neplatnosti dovolal až podáním návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem ze dne 28.6.2017, tj. učinil tak po více jak 13 let od chvíle, kdy tak měl poprvé možnost učinit, jeho právo na úspěšné dovolání se neplatnosti právního úkonu se tak promlčelo. Z důvodu procesní opatrnosti proto žalovaný vznesl námitku promlčení práva žalobce na dovolání se neplatnosti pojistné smlouvy a s tím případně uplatněných práv na vydání bezdůvodného obohacení. Pokud by soud posoudil pojistnou smlouvu jako absolutně neplatný právní úkon, pro což podle názoru žalovaného není důvod, vznesl žalovaný námitku promlčení ve vztahu k pojistnému zaplacenému více než 2 roky před uplatněním požadavku u finančního arbitra. Pokud žalobce a finanční

arbitr tvrdí, že pojistná smlouva je neplatná v části rizikového pojištění, žalovaným s tímto názorem nesouhlasí, neboť by se maximálně jednalo o neplatnost relativní, které je nutné se dovolat u soudu, což však žalobce neučinil a jeho právo tak učinit se promlčelo ještě před podáním návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem. Pojistná smlouva byla uzavřena platně a určitě, před uzavřením byly žalobci poskytnuty zákonem vyžadované informace a žalobce měl možnost a dostatek času se seznámit s pojistnou smlouvou a pojistnými podmínkami, a to včetně obchodních podmínek. Výše uvedené skutečnosti pak byly navíc stvrzeny podpisem žalobce. Před uzavřením pojistné smlouvy žalobce převzal plné znění pojistné smlouvy a dokumentaci s uzavřenou pojistnou smlouvou související, tj. mimo jiné všeobecné pojistné podmínky životního pojištění VPP POS 2005/01 (dále jen VPP), investiční životní pojištění ZPP IŽP 2007/01 (dále jen ZPP) a doplňkové pojistné podmínky DPP HOU 2008/01 (dále jen DPP). Žalovaný žalobci tedy předložil veškeré nezbytné dokumenty s tím, že žalobce až do roku 2017, tedy po dobu více jak 13 let od uzavření pojistné smlouvy, nijak neprojevil jakýkoliv nesouhlas s obsahem pojistné smlouvy. Při posuzování závazku vzniklého z pojistné smlouvy je podstatné vycházet ze zásady stanovené v § 4 odst. 1 ve spojení s § 3030 o.z., která stanovuje zákonnou domněnku, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností, a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat. Žalovaný tak vycházel z přesvědčení, že žalobce bude přistupovat k uzavírání smlouvy s běžnou péčí a opatrností a seznámí se s obsahem uzavíraného smluvního vztahu. Pokud žalobce tvrdí, že pojistná smlouva je neplatná pro neurčitost některých ujednání, tuto skutečnost musel vědět již v době uzavření pojistné smlouvy. Žalobce navíc byl pravidelně informován o průběhu pojištění a o strhávání správních poplatků, počátečních nákladů a rizikového pojistného. Žalovaný proto také konstatuje, že nárok na každé dílčí plnění ve prospěch žalovaného na pojistnou smlouvu se promlčuje ve dvouleté promlčecí lhůtě ode dne jejich poskytnutí. Jinými slovy, žalovaný nárok by nebyl promlčený toliko v případě, že dotčené částky byly na pojistnou smlouvu plněny v rozmezí od 28.6.2015 do 28.6.2017. V uvedeném období žalobce uhradil na pojistnou smlouvu pojistné v celkové výši 8 500 Kč (17x plateb pojistného ve výši 500 Kč). Je třeba podotknout, že i kdyby měla být aplikována objektivní tříletá promlčecí lhůta, poskytnuté plnění na pojistné by bylo stejné, neboť žalobce v období od 13.6.2014 do 11.2.2016 neuhradil na pojistném ničeho. Žalovaný dne 26.2.2018 žalobci vyplatil odkupné ve výši 123 144 Kč. Vzhledem k tomu, že žalobce v rozhodném období zaplatil na pojistném nižší částku, než žalovaný vyplatil žalobci na odkupném, je nutné, aby žaloba byla zamítnuta, a to i kdyby soud došel k závěru, že pojistná smlouva je neplatná.

3. Finanční arbitr ve svém vyjádření stručně zkonstatoval průběh řízení před finančním arbitrem a odkázal na vydaný nález ze dne 3.9.2018 a rozhodnutí o námitkách ze dne 8.10.2018. K věci samé uvedl, že ve věci neshledal, že žalovaný pojistnou smlouvou nepřevzal pojistné riziko, když hodnota pojištění garantuje pro případ smrti pojištěného částku 2 000 Kč. Finanční arbitr připustil, že se nejedná o vysokou částku a jako taková může plnit pojistnou funkci jen minimálně, zákon o pojistné smlouvě však nestanoví žádné omezení, v jakém poměru mají být část pojištění a část investiční zastoupeny. Finanční arbitr je dále v závěru, že ujednání o rizikovém pojištění a správním poplatku lze oddělit od zbytku smlouvy, když tato ustanovení shledal neplatná, neboť nezjistil, že by pojistná smlouva bez ujednání o rizikovém pojistném jako samostatný právní úkon nemohla obstát, ani že by smluvní strany neměly vůli pojistnou smlouvu uzavřít bez tohoto ujednání. Finanční arbitr zdůraznil, že konstatoval neplatnost ujednání o rizikovém pojistném, nikoliv sjednané pojistné ochrany pro případ smrti, která neplatností ujednání o rizikovém pojistném zůstala nedotčena. Finanční arbitr také neshledal poplatkovou strukturu pojistné smlouvy jako nesrozumitelnou nebo neurčitou (s výjimkou ujednání o rizikovém pojistném

a správním poplatku), natož aby byla v rozporu se zásadou poctivosti nebo se přičila dobrým mravům. Dále finanční arbitr nezjistil, že prokazatelnou vědomost o důvodu neplatnosti pojistné smlouvy a vzniku bezdůvodného obohacení žalobce nabyl dříve než 23.5.2017, konstatoval promlčení práva žalobce na vydání každého bezdůvodného obohacení (rizikového pojistného) získaného žalovaným před datem 28.6.2014, tj. v objektivní promlčecí době 3 let před datem podání návrhu.

4. Vzhledem k tomu, že žalovaný podal u zdejšího soudu proti žalobci žalobu podle části páté o.s.ř., která byla vedena pod sp.zn. [REDAKCE] je řízení ze zákona podle ustanovení § 250b o.s.ř. spojeno. Žalovaný pak podáním ze dne 12.3.2020 vzal svou žalobu ze dne 7.12.2018 v celém rozsahu zpět a soud proto toto řízení usnesením ze dne 22.5.2020 čj. 28 C 232/2018 – 443 podle ustanovení § 96 odst. 2 o.s.ř. zastavil.
5. Žalobce podáním ze dne 9.1.2020 vzal svou žalobu co do částky ve výši 121 114 Kč zpět, když tuto částku mu žalovaný uhradil na odkupném. I v tomto případě soud usnesením ze dne 5.2.2020 čj. 28 C 232/2018 – 427 řízení stran této částky podle ustanovení § 96 odst. 2 o.s.ř. zastavil.
6. Soud provedl dokazování nálezem finančního arbitra ze dne 3.9.2018, čj. [REDAKCE] rozhodnutím o námitkách ze dne 8.10.2018, čj. [REDAKCE] pojistkou – potvrzením o změně pojistné smlouvy ze dne 9.6.2014, návrhem na uzavření pojištění osob ze dne 29.6.2004, informacemi o pojistné smlouvě ze dne 22.6.2004, obecnými pojistnými podmínkami pro investiční životní pojištění, všeobecnými pojistnými podmínkami doplňkového pojištění k životnímu pojištění pro případ smrti způsobené úrazem a plné invalidity způsobené úrazem, zvláštním ujednáním k všeobecným pojistným podmínkám pro životné pojištění, doplňkovým pojištěním plné invalidity, zvláštním ujednáním k všeobecným pojistným podmínkám pro životní pojištění, doplňkovým pojištěním závažných onemocnění, všeobecnými pojistnými podmínkami pro případ úrazu, tabulkou plnění denního odškodného za dobu nezbytného léčení úrazu, žádostí o výplatu odkupného ze dne 20.2.2018, informacemi o výplatě plnění podle nálezu finančního arbitra ze dne 27.11.2018, zánikem pojištění ze dne 13.2.2018, výpisem podílového účtu za zúčtovací období 25/6/2015 až 29/6/2016, 30/6/2016 až 28/6/2017, 26/6/2017 až 24/6/2015, 29/6/2013 až 25/6/2014, 30/6/2012 až 28/6/2013, výpisem pojistného za rok 2004 až 2018 (čl. 383 až 388, 390 až 392), výpisem z účtu od 1.2.2018 do 28.2.2018 (čl. 389) a výpisem z účtu za dobu trvání pojistné smlouvy (čl. 448 až 449). Z těchto listinných důkazů má soud za prokázané, že nálezem ze dne 3.9.2018 rozhodl finanční arbitr o návrhu žalobce ze dne 28.6.2017, kterým se domáhal vydání bezdůvodného obohacení z neplatné pojistné smlouvy o životním pojištění tak, že uložil instituci Generali pojišťovna a.s. zaplatit navrhovateli (žalobci) částku ve výši 1 468 Kč, do tří dnů od právní moci nálezu (výrok I.), určil, že pojistní smlouva číslo [REDAKCE] je částečně neplatná v článku 2.6.1. a článku 2.6.2. všeobecných pojistných podmínek pro životní pojištění (výrok II.), návrh žalobce ve zbývajících částech podle § 15 odst. 1 o finančním arbitrovi zamítl (výrok III.) a dále uložil instituci Generali pojišťovna (žalovaný) podle § 17a zákona o finančním arbitrovi povinnost zaplatit sankci ve výši 15 000 Kč, do 15 dnů od právní moci nálezu, na účet kanceláře finančního arbitra (výrok IV.). Finanční arbitr vyšel z toho, že navrhovatel (žalobce) dne 22.6.2004 podepsal návrh na uzavření pojistné smlouvy o investičním životním pojištění Clever – invest s počátkem pojištění od 1.7.2004, který instituce (žalovaný) akceptoval jako pojistnou smlouvu číslo [REDAKCE]. Finanční arbitr dovedl, že pojistná smlouva je neplatná v ujednání o strhávání rizikového pojistného na smrt a správního poplatku, a že tato ujednání jsou oddělitelná od ostatních částí pojistné smlouvy. Jelikož si instituce bez platného právního důvodu strhla

rizikové pojistné na smrt a správní poplatek, uložil finanční arbitr instituci povinnost takto stržené rizikové pojistné a správní poplatek vydat navrhovateli (žalobci) jako bezdůvodné obohacení. Protože instituce (žalovaný) vznesla námitku promlčení, touto se finanční arbitr zabýval a posoudil ji jako důvodnou. Navrhovateli (žalobci) přiznal jen nerizikové pojistné na smrt a správní poplatek stržené od 28.6.2014 (3 roky před zahájením řízení) do 7.2.2018 (datum posledního prokázaného stržení) v souladu s ustanovením § 107 odst. 2 obč. zák. a ustanovení § 103 obč. zák., ve zbytku pak finanční arbitr návrh navrhovatele (žalobce) zamítl, neboť neshledal další nároky navrhovatele jako oprávněné. Instituci (žalovanému) pak uložil povinnost zaplatit sankci ve výši 10 % z částky, kterou je instituce (žalovaný) podle nálezu povinen zaplatit navrhovateli (žalobci) nejméně však 15 000 Kč v souladu s ustanovením § 17a zákona o finančním arbitrovi, neboť finanční arbitr vyhověl části návrhu navrhovatele (žalobce). Proti uvedenému nálezu podal jak žalobce, tak žalovaný námitky, které finanční arbitr rozhodnutím o námitkách ze dne 8.10.2018 zamítl a nález ze dne 3.9.2018 jako věcně správný potvrdil. Žalobce v období od 28.6.2014 do 18.1.2018 uhradil na pojistných splátkách celkem 18 000 Kč (36 plateb á 500 Kč) – běžné pojistné. Smlouva byla ukončena k datu 1.2.2018 na základě výpovědi pojistné smlouvy ze strany žalobce. Žalovaný v souvislosti s ukončenou pojistnou smlouvou uhradil žalobci celkem částku ve výši 123 114 Kč (částku ve výši 121 114 Kč představující odkupné a částku ve výši 2 000 Kč dle pravomocného nálezu finančního arbitra ze dne 3.9.2018). Podle článku 2.6.1 všeobecných pojistných podmínek platí, že „pojistitel sráží každý měsíc z účtu pojistníka rizikové pojistné vypočtené podle aktuálního věku pojištěného, platného tarifu pojistitele a garantované pojistné částky zvolené pojistníkem.“ Podle článku 2.6.2 všeobecných pojistných podmínek platí, že „pojistitel sráží každý měsíc z účtu pojistníka správní náklady za daný měsíc. Správní náklady se mohou měnit nejvýše za pojistný rok“ (viz. všeobecné pojistné podmínky a nález finančního arbitra ze dne 3.9.2018). Z nálezu finančního arbitra dále vyplývá, že tato ujednání shledal jako neplatná z důvodu jejich neurčitosti ve smyslu § 37 odst. 1 obč. zák., avšak oddělitelná od ostatních částí pojistné smlouvy.

7. Na základě provedeného dokazování, posoudil soud věc po právní stránce následovně: Nejprve se soud zabýval pasivní legitimací žalovaného, když tento uvedl, že ve věci není pasivně legitimován, neboť mezi žalovaným (Pojišťovna Patricie a.s. – od 21.12.2019) a společností Generali Česká pojišťovna a.s. došlo k uzavření dohody o převodu pojistného kmene ze žalovaného na společnost Generali Česká pojišťovna a.s., která zahrnuje veškeré pojistné smlouvy, včetně pojistných smluv, jejichž účinnost již uplynula, tedy i pojistnou smlouvu žalobce. Ve věci by tak měla být pasivně legitimována společnost Generali Česká pojišťovna a.s. S touto argumentací žalovaného soud nesouhlasí, neboť předmětem sporu je skutečnost, zda mezi žalobcem a žalovaným existuje závazkový právní vztah či nikoliv a zda má tedy případně žalobce nárok na vydání bezdůvodného obohacení z titulu neplatné pojistné smlouvy. Jelikož žalobce v daném řízení nárokuje vydání bezdůvodného obohacení po žalovaném, který měl toto bezdůvodné obohacení (v případě neplatné smlouvy) od žalobce přijmout, je pasivně věcně legitimován k případnému vydání bezdůvodného obohacení ve smyslu ust. § 2991 odst. 1 o. z. subjekt, který důvodné obohacení přijal, což je žalovaný. Podle názoru soudu tak na společnost Generali Česká pojišťovna a.s. nemohla dohodou o převodu pojistného kmene povinnost žalovaného vrátit bezdůvodné obohacení z případné neplatné smlouvy přejít (resp. nemohla přejít ani neplatně uzavřená pojistná smlouva). Z tohoto důvodu je soud závěru, že žalovaný subjekt je pasivně legitimován.
8. K věci samé pak soud konstatuje, že žaloba žalobcem byla podána včas (§ 247 odst. 1 o.s.ř.), osobou k tomu oprávněnou (§ 246 odst. 1 o.s.ř.) a po vyčerpání přípustných

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Vítková

opravných prostředků (§ 246 odst. 2 o.s.ř.) ve vztahu, ve kterém se žalobce domáhal projednání sporu před soudem (§ 250f odst. 1 o.s.ř.) a dospěl k závěru, že tato není důvodná. Soud předesílá, že dokazování nad rámec důkazu, které provedl finanční arbitr, doplnil toliko o výpisy z účtu pro danou smlouvu a výpisem z účtu žalobce, neboť podle ustanovení § 250e odst. 2 o.s.ř. může soud vzít za svá skutková zjištění i skutková zjištění správního orgánu. Ostatně mezi účastníky řízení nebylo sporu o skutkovém stavu věci, neshodli se toliko v interpretaci právního posouzení stran vznesené námitky promlčení a platnosti pojistné smlouvy.

9. Pokud jde o posouzení platnosti pojistné smlouvy, ztotožnil se soud s argumentací finančního arbitra v tom směru, že ujednání o rizikovém pojištění sjednaná v článku 2.6.1 všeobecných pojistných podmínek a ujednání o správním poplatku v článku 2.6.2. nejsou srozumitelná, neboť z nich není seznatelná reálná výše i způsob, jak by mělo být stanoveno výše rizikového pojistného na smrt, které žalovaný z podílového účtu žalobci strhával (ujednání o rizikovém pojistném) a ani v případě strhávání správních nákladů není zjištělná výše těchto nákladů (ujednání o správním poplatku). Tato ujednání jsou proto podle názoru soudu neplatná, neboť jsou neurčitá ve smyslu ustanovení § 37 odst. 1 obč. zák. Ujednání obsažená v pojistné smlouvě by měla být dostatečně určitá, proto musí být rizikové pojistné vyjádřeno takovým způsobem, že bude nepochybná jeho výše. Faktická výše rizikového pojištění a stejně tak výše správního poplatku z předmětných článků, kde jsou upravena, však nevyplývá. Není zde zkonkretizována částka, která by měla stanovit výši rizikového pojištění na smrt ani výši správních nákladů a tento nedostatek nelze odstranit ani za pomoci výkladu. Soud se však neztotožnil se závěrem finančního arbitra, že tato ujednání jsou oddělitelná od ostatních ujednání, naopak má za to, že tato nejdou ve smyslu ust. § 41 obč. zák. oddělit od ostatních ujednání pojistných podmínek, neboť se jedná o ujednání zásadní. Jejich neplatnost proto způsobuje neplatnost pojistné smlouvy jako celku podle ust. § 39 odst. 1 obč. zák. Jelikož soud dospěl k závěru, že předmětná pojistná smlouva je absolutně neplatná, jsou účastníci pojistné smlouvy povinni si vrátit vzájemná plnění, která na základě pojistné smlouvy poskytli. Žalobce v tomto směru uhradil žalovanému za dobu trvání smlouvy na běžném pojistném 1 212 000 Kč (119 x 10 000 Kč + 44 x 500 Kč) a na mimořádném pojistném částku ve výši 110 000 Kč, tedy celkem 1 322 000 Kč a žalovaný uhradil v souvislosti s pojistnou smlouvou žalobci částku ve výši 1 041 769 Kč (mimořádný výběr žalobce) a částku ve výši 123 114 Kč (odkupné), celkem tedy 1 164 883 Kč (mezi účastníky řízení nesporné). K vypořádání tak zbývá částka ve výši 157 117 Kč (1 322 000 Kč - 1 164 883 Kč). Podle ustanovení § 107 odst. 2 obč. zák. se nejpozději právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za 3 roky a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za 10 let ode dne, kdy k němu došlo. Podle § 103 obč. zák. bylo-li dohodnuto plnění ve splátkách, počíná běžet promlčecí doba jednotlivých splátek ode dne jejich splatnosti. Stane-li se po nesplnění některé ze splátek splatným celý dluh, počne běžet promlčecí doba ode dne splatnosti nesplněné splátky. U práva na vydání plnění z bezdůvodného obohacení je pak speciálně stanovena dvojitá kombinovaná promlčecí doba, a to subjektivní, která je dvouletá a objektivní tříletá, resp. desetiletá. Jejich počátek je stanoven odlišně a jejich vzájemný vztah je takový, že jsou na sobě nezávislé co do svého běhu, jeho počátku i konce. Skončí-li běh jedné z nich, právo se promlčí bez ohledu na druhou promlčecí dobu, to znamená, že právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se promlčí uplynutím té promlčecí doby, jejíž běh skončí dříve. Počátek běhu subjektivní promlčecí doby podle § 107 odst. 1 obč. zák. se váže k okamžiku, kdy oprávněný nabyl vědomost o tom, že na jeho úkor došlo k získání bezdůvodného obohacení a kdo je získal. Touto vědomostí se míní znalost takových skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit. Pro stanovení počátku běhu objektivní promlčecí doby ve smyslu § 107 odst. 2 obč. zák. je rozhodující okamžik, kdy

bezdůvodné obohacení skutečně (fakticky) vzniklo, tj. den, kdy skutečně (fakticky) došlo k získání bezdůvodného obohacení, a to bez zřetele na to, zda oprávněný subjekt o svém právu na vydání bezdůvodného obohacení věděl či nikoliv (viz. rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 33 Cdo 2014/2014). Jelikož soud shledal absolutní neplatnost pojistné smlouvy, počala objektivní promlčecí doba pro vydání bezdůvodného obohacení běžet okamžikem, kdy bylo na takovouto smlouvu plněno a pro počátek běhu subjektivní lhůty je podstatné, kdy se žalobce dozvěděl o tom, že na jeho úkor došlo k získání bezdůvodného obohacení a kdo je získal. Vzhledem k tomu, že návrh byl k finančnímu arbitrovi podán dne 28.6.2017, jsou všechny platby pojistného učiněné žalobcem před datem 28.6.2014 promlčeny, neboť žalobci uplynula objektivní promlčecí doba. Jelikož je zřejmé, že nárok žalobce před datem 28.6.2014 je promlčen z důvodu uplynutí objektivní promlčecí doby, nezabýval se soud již posouzením toho, zda je nárok promlčen i z hlediska uplynutí subjektivní lhůty, neboť již uplynutím jedné z nich, v tomto případě objektivní lhůty, jejíž běh končil dříve, je právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčeno, když toto se promlčí bez ohledu na druhou promlčecí dobu. Pro úplnost soudu dává, že subjektivní promlčecí doba počala žalobci běžet až v souvislosti s ukončením pojistné smlouvy, resp. výplatou odkupného, neboť až tímto okamžikem se žalobce dozvěděl, že došlo k bezdůvodnému obohacení (což bylo v roce 2018). Rozhodné období pro vydání bezdůvodného obohacení je pak od 28.6.2014 do 18.1.2018 (kdy bylo žalobcem zaplacená poslední pojistná splátka). Za tuto dobu, jak již soud uvedl shora, uhradil žalobce na pojistném plnění celkem částku ve výši 18 000 Kč. Jelikož žalovaný žalobci vrátil částku ve výši 123 114 Kč na odkupném, je toto žalobcem přijaté plnění vyšší než na jaké by měl v souladu se shora uvedeným závěrem soudu nárok. Uhrazením částky ve výši 123 114 Kč žalovaným, jsou proto vzájemné nároky účastníků, resp. nárok žalobce vůči žalovanému z titulu neplatné pojistné smlouvy vypořádán a soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.

10. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 142 odst. 2 o.s.ř., podle něhož měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo, za použití ust. § 146 odst. 2, věta první o.s. ř. Vzhledem k tomu, že žalobce měl úspěch v rozsahu částky 123 114 Kč (44%), kterou mu žalovaný uhradil po podání žaloby a žalovaný v rozsahu částky 157 117 Kč (56%), ohledně které byla žaloba zamítnuta, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Praha 1. června 2020

Mgr. Tereza Jachura Maříková v.r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Vítková